

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «МІЖНАРОДНА
АСОЦІАЦІЯ МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНИ»**

**МАТЕРІАЛИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ВІЙНА ТА СЬОГОДЕННЯ.
ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ»**

2 листопада 2022 р.

Ірпінь 2022

Вікторія Кукурудза

студентка,

Відокремлений структурний підрозділ

«Бережанський фаховий коледж»

Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА СВІДОМІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Війна – комплекс заходів спрямований на захоплення чужих природних, енергетичних та людських ресурсів. Є найвищим ступенем загострення стосунків у країні або між країнами, з'ясування стосунків за допомогою армії та зброї, зазвичай несе за собою загибель мирного населення [1]. Зважаючи на це жахливе визначення слова «війна» ніхто у світі, мабуть, не думав, що це може стосуватися їхньої країни у сьогоднішньому. Такої думки були і ми українці. Але коли у 2014 році вона прийшла у нашу державу, кожен зрозумів, що це не просто визначення в Вікіпедії, а жорстокість, яку важко було уявити.

Саме цей рік почав змінювати українське суспільство, яке не дуже прислухалося до розповідей наших прадідів і прабабусь про жорстоких сусідів. Дуже шкода, що саме війна дала зрозуміти відсотку українців, що мову і традиції своєї країни потрібно берегти і наскільки це повинно бути в пріоритеті.

Незважаючи на це є багато свідомих українців, котрі вже багато років доносять до нас думку про важливість української мови і нашої культури. Велика кількість молоді, які пропагують нашу країну у соціальних мережах. Першим україномовним блогером у TikTok став Данило Гайдамаха, активіст, націонал-демократ, котрий також відомий під псевдонімом Чорнобровий. Він один з перших, хто почав розказувати про нашу країну у соцмережах. Данило знімає короткі відео про правила вживання української мови, патріотизм, а також допомагає російськомовним українцям перейти на рідну мову. Хлопець чудово розуміє про те, що говорить, оскільки зростав в російськомовному

оточенні, і сам пройшов цей складний шлях українізації. Такі патріоти є гордістю нашої країни.

Нажаль серед них є багато молодих хлопців і дівчат, котрі прагнули будувати і розвивати нашу країну, але вже загинули у війні за незалежність, вони першими вступили до лав Збройних Сил України добровольцями. Одним з них був український громадський діяч, журналіст, учасник Євромайтану, відомий боротьбою за збереження столичного урочища Протасів Яр та як учасник російсько-української війни – Роман Рагушній [2]. Таких людей неможливо описати декількома реченнями. Це невимовна гордість народитися з ними в одній державі.

Також, неможливо не згадати українського співака-патріота Андрія Кузьменка, званого також, як Кузьма Скрябін. Він чітко висловлював свою позицію щодо України та боровся за процвітання нашої держави вже здавна. Нам його дуже бракує, він ще стільки всього міг зробити для нашої держави, особливо зараз у такій складній час.

Таких щирих українців є ще дуже багато, їх не злічити. Наш народ надзвичайно патріотичний і саме цим ми шокували увесь світ – своєю відданістю, силою, розумом, бажанням бути незалежними.

Але нажаль є українці котрі зрозуміли важливість української мови, традицій та культури лише після трагічних подій, які торкнулися всіх нас і залишили великий шрам у серці 24-го лютого 2022 року, коли росія розпочала повномасштабне вторгнення в нашу країну.

Ця дата дуже змінила наше ставлення до України, наш народ почав проявляти ту мужність і незламність, про яку пишуть лише в книгах, яка завжди була у нас, але ми цього не усвідомлювали. Для багатьох країн, Україна стала знаком сили, волі та нескореності. Наші люди згуртувалися задля незалежності своєї країни. На мою думку, ця війна дала зрозуміти українцям як сильно можна любити свою домівку, землю, показала всесвіту яка наша батьківщина прекрасна, а нація незламна.

Нам завжди доносили думку, що закордоном прекрасне життя. Люди мріяли жити в інших країнах, з впевненістю, що

десь краще як вдома. І лише зараз більшість українців, котрі вимушено покинули територію нашої держави зрозуміли, що немає нічого кращого як рідна мова, пісня, вишиванка і рідна домівка. Цей неймовірний потяг додому змушує повертатися людей на батьківщину незважаючи на те, що війна триває, лунають голосно сирени, є постійна загроза для життя і здоров'я.

Це бажання бути пліч-о-пліч змушує робити неймовірні вчинки. Кожен допомагає зараз країні, від найменших до найстарших. Влаштуються благодійні ярмарки, концерти, всі охочі плетуть сітки, роблять обереги, шикють одяг, готують їжу, волонтери шукають і передають все необхідне для наших військових. Українська діаспора зрозуміла, що наша сила в єдності, і тільки разом ми готові протистояти ворогу до кінця, до перемоги.

А про мужність і силу наших героїв, які відстоюють територіальну цілісність і незалежність країни на фронті століттями писатимуть. З першого дня повномасштабної війни українські військові вразили увесь світ. Ніхто не думав, що можна так протистояти великій російській армії.

Ця війна змінила українське суспільство, показала нашу мужність і єдність, але нажаль дорогою ціною. Загинуло занадто багато неймовірних людей найкращої нації.

Список використаних джерел:

1. Некреча К. «Боротьба за українське – на всіх фронтах» [Електронний ресурс] / Катерина Некреча – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.krymr.com/a/danylo-haidamakha-chornobrovyyi-tiktok-ukraina-krym-viyna/31841008.html>.
2. Ратушний Р. Т. Ратушний Роман Тарасович [Електронний ресурс] / Роман Тарасович Ратушний – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%88%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD_%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87.

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Бережанський фаховий коледж»
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ РОСІЙСЬКО ВТОРГНЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

З 24 лютого 2022 року життя кожного українця змінилося через російську агресію. Постійні повітряні тривоги, масштабні руйнації, загибель українських військових та мирних жителів супроводжують українське суспільство тепер щодня. Війна, на жаль, ще не закінчилася, але її безпосередніми наслідками вже є втрати загиблих, спад економічного розвитку та зниження рівня життя населення, великий потік біженців та внутрішньо переміщених осіб (ВПО), збільшення тривожності у людей та ін.

Найбільш трагічнішим наслідком будь-якої війни є людські смерті. Станом на 18 вересня відомо про 14 532 жертви серед цивільного населення України внаслідок вторгнення росії, 5 916 загиблих і 8 616 поранених [1].

Також відчутним наслідком війни є поява внутрішніх біженців –внутрішньо переміщених осіб (ВПО). За даними Міжнародної організації з міграції (The International Organization for Migration, IOM) з 24 березня по 1 квітня 2022 року більше 7,1 млн людей були внутрішньо переміщеними після вторгнення росії в Україну. Серед ВПО понад 50% мають дітей, 57% – люди похилого віку і 30% мають хронічні захворювання (див. рис. 1) [4, с. 5–6].

Майже половина внутрішньо переміщених осіб (44%) працездатного віку наразі не отримують доходу. Лише одна третина опитаних назвала заробітну плату як основне джерело доходу після переміщення, а 24% зазначили, що покладаються на державну підтримку. У результаті більшість переміщених сімей вдалися до таких заходів, як скорочення

Рис. 1. Демографічна структура ВПО

витрат (70%), зокрема на продовольство, а третина взяла позику [2].

Значно гірші наслідки для України має виникнення зовнішнього біженства. У багатьох європейських країнах збільшиться кількість біженців. Ситуація в Україні демонструє одне з найбільших та найшвидших (1 млн людей залишає країну щотижня) переселень з часів Першої світової війни. На даний момент кількість українських переселенців до інших країн досягла 4 млн чоловік. Якщо чоловікам дозволять покидати кордони України, це число збільшиться втричі [4, с. 5].

Найчисленніша хвиля біженців прибула до країни тимчасового перебування у березні (77% усіх біженців), 13% – у квітні, 10% – у лютому. Найбільше біженців виїхали до Польщі (39,5%) усіх опитаних, 13% – до Німеччини, по 5% – до Чехії та Словаччини, 4% – до Угорщини, по 3% – до Румунії та Молдови, по 2% – до Італії та Іспанії, 21% – до інших країн [3, с. 207–208]. На даний момент кількість українських переселенців втричі перевищує кількість сирійських біженців.

Пряме зневажання росією міжнародного права зумовило масштабні трагічні наслідки для України: вбивства і тортури військових, громадських активістів та мирних громадян у Бородянці, Бучі, Ворзелі, Гостомелі, Димері, Дмитрівці, Іванкові, Ірпені, Казаровичах, Катюжанці, Макарові,

Маріуполі, Мотижені, Пісках; викрадення і кримінальні переслідування громадян України; соціально-економічна катастрофа в Луганській і Донецькій областях [4, с. 9].

Ще одним негативним наслідком цієї війни стало зниження рівня життя населення України. Станом на середину березня 2022р., за даними опитування соціологічної групи «Рейтинг», серед українців, які мали роботу до війни, половина (53%) не працюють. 22% працювали у звичному режимі, 21% – віддалено або частково, лише 2% – знайшли собі нову роботу. За даними Info sapiens, станом на початок травня 2022р., в Україні було 714 тис. голодуючих, 2,5 млн. не отримали медичної допомоги, 3,6 млн. втратили житло та майно, 8 млн. роз'єднаних із сім'ями, у понад 2 млн. українців близькі загинули або втратили здоров'я. У 17 млн. дохід сім'ї знизився, 7 млн. скоротили на роботі [3, с. 164]. Ці дані відображають кардинальні зміни у соціально-економічному становищі українців.

Попри всі негативи війни, зараз у цих жорстоких умовах відбувається об'єднання населення нашої країни, остаточно переборюється негативна радянська спадщина – поділ західної та східної частин України. На мою думку, саме зараз відбувається творення сучасної української нації.

Сучасна війна в Україні спричинила не тільки докорінні зміни в українському суспільстві, а й показала майже недієвість міжнародних інституцій, норм міжнародного та гуманітарного права та глобальну переоцінку векторів дипломатії, соціальних цінностей. Сьогодні українці змінюються самі, змінюють думку про себе у світі, а також змінюють весь світ.

Список використаних джерел:

1. Відомо про майже шість тисяч цивільних українців, що загинули від вторгнення РФ, та цифри можуть бути більшими, – ООН // [lb.ua](https://lb.ua/society/2022/09/20/530022_vidomo_pro_mayzhe_shist_tisyach.html). URL: https://lb.ua/society/2022/09/20/530022_vidomo_pro_mayzhe_shist_tisyach.html.
2. Кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні зросла до 6,9 млн осіб // [Interfax-Україна](https://ua.interfax.com.ua/news/general/856074.html). URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/856074.html>.

3. Соціально-економічні та гуманітарні наслідки російської агресії для українського суспільства. К.: 2022. 277с.
4. Чалок Ю. Глобальні соціально-економічні наслідки російсько-української війни // економіка та суспільство. 2022. Випуск № 37.
URL: <https://file:///C:/Users/Admin/Downloads/1224-Текст%20статті-1177-1-10-20220507.pdf>

**Проблеми та
перспективи розвитку
науки, освіти та технологій
в Україні та світі**

*Збірник матеріалів
Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції,
приуроченої до 125-річчя
НУБІП України
28 березня 2023 р.*

ГРИЦКОВСЬКИЙ Олег

здобувач освіти 1 курсу

спеціальність «Автомобільний транспорт»

Науковий керівник:

КОСТИВ Ірина

викладачка суспільних дисциплін

ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

МІСЦЕ ФІЛОСОФІЇ В ЖИТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Анотація. Стаття присвячена усвідомленню важливості та значної ролі філософії в розвитку сучасної людини та суспільства в цілому. Розглядається світогляд, що являє собою сукупність уявлень про місце людини у світі та співвідношення людини та світу

Ключові слова: філософія, людина, світогляд, суспільство, особистість, розвиток, мислення, світ, природа.

Abstract. The article is devoted to understanding the importance and significant role of philosophy in the development of modern human and society as a whole. The worldview, which is a set of ideas about a human's place in the world and the relationship between a human and the world is considered.

Keywords: philosophy, human, worldview, society, personality, development, thinking, world, nature.

Постановка проблеми. Філософія завжди відігравала важливу роль у житті людства: формувала світоглядну позицію, сприяла вихованню і визначенню людського і соціального статусу. Роль філософії зростає в періоди радикальних змін, а тим більше сьогодні, коли сучасний соціум характеризується плюралізмом думок і ціннісних орієнтирів, що вимагає висунення завдання збереження загальнолюдських цінностей та ідеалів. І природно, що питання про

роль філософії в житті людини, так само, як і питання про її роль у суспільстві, займає думки не одного покоління філософів. Отже, в чому призначення філософії? Чому практично кожна людина філософує?

Метою статті є деталізоване окреслення реального становища філософії у сучасному суспільстві, усвідомлення значення ролі філософії в розвитку сучасної людини.

Виклад основного матеріалу. Філософія належить до одного з найдавніших та найушлявленіших винаходів людства: майже три тисячі років тому в певній групі людей виникли питання, що, здавалося б набагато перевершують реальні можливості людського розуму, проте людині було важливо вирішити ці питання. Із такого “дон-кіхотського” пориву згодом народилась доволі велика множина наук і наукових напрямів, а сама філософія отримала назву «науки всіх наук».

Філософія – сфера духовної свободи, їй притаманне різноманіття підходів, методологій, теоретичних побудов, адже її призначення – перебувати в опозиції до емпіричної соціальної дійсності, бачити недосконалість світу повсякденної реальності, руйнувати стійкі стереотипи, шукати шляхи гармонізації людини і навколишнього світу.

Сучасна філософія є узагальненою філософською думкою людства і ґрунтується на досвіді, теорії та практиці, здобутих в лоні кожної національної філософії. Саме філософія може спрямувати особистісні пошуки для перетворення об’єктивної реальності, спираючись на силу людського розуму.

Філософське знання як щось специфічне і самостійне формується як результат ви členення зі світосприйняття, що оформлене міфологічними і художніми формами пізнання, а також у результаті розмежування з релігією і наукою. Історія філософії свідчить про звертання філософії до вічних проблем, завдяки існуванню яких формується категоріальний філософський апарат і які не знаходять остаточних відповідей. Звертання до них – це розмова про вічність, що свідчить про допущення і наявність суб’єктивного підходу у вирішенні найважливіших людських питань і, отже, суб’єктивного вибору одного із

варіантів. Розгляд «вічних проблем» завжди органічно пов'язаний із критичними міркуваннями не тільки про життєві уявлення конкретної особистості, але й із загальнолюдськими цінностями. Хто я є, яким є моє місце у світі, яким є моє призначення і якими цінностями я повинен керуватися в прийнятті рішень? Саме така постановка питань завжди вимагає звертання до філософського знання [1, с. 5].

Філософське, світоглядне знання – це не тільки світ, чи сама людина, а співвідношення «людина – світ». Для філософії принципово важливо розглядати ці протилежності не окремо, а співвідносити їх: як «людина» ставиться до «світу» і впливає на нього; як «людина» сприймає вплив «світу»; як «світ» сприймає вплив «людини» [5, с. 200].

Відтак, в чому призначення філософії? Чому практично кожна людина філософує? Людина філософує тому, що вона людина. Будучи свідомою істотою, людина теоретизує, філософує, вона не може чинити по іншому, тому що це є самий універсальний і необхідний спосіб її духовного існування.

Філософія як не дивно посідає важливе місце в буденності людини і відіграє значущу роль у всіх сферах її діяльності. Людина, як одиниця розвинутого суспільства, постійно звертається до предмета філософії. Їй притаманно міркувати, вести дискусії, шукати мораль і пояснювати собі і іншим елементарні духовні речі.

Специфіка філософії сьогодні полягає в законах, категоріях, її принципах, які собою несуть всезагальний характер, що може поширюватися як на природу, так і на суспільство, людину. Таким чином, в людині починає формуватися і розвиватися світогляд як своєрідна, чітка система поглядів суб'єкта на світ і місце людини в ньому. Система може мати у собі знання, людські цінності, переконання та ідеали. Чи може пересічний громадянин піднятися до висот філософського осмислення світу? Однозначно ні. Сокровенна ціль філософії, як і релігії – вивести людину з сфери повсякденності, захопивши вищими ідеалами, відкрити шлях до самих досконалих цінностей [2]. Але якщо релігія – це масова

свідомість, то філософія – свідомість елітарна, яка вимагає не тільки таланту, а й професійної влучки.

Потреба в філософії на сьогоднішній день величезна, просто ми не завжди дооцінювати її важливість в сучасному світі. Сучасна філософія має зараз прекрасний добротний потенціал і оптимістичні перспективи. Не випадково в сучасній філософії простежується тенденція в бік духовної проблематики, з'являється все більше робіт етичного та естетичного змісту, також зростає значимість аналітичних і раціоналістичних тенденцій в філософії, неухильно зростає інтерес і до історії філософії, яка несе величезний багаж знань і життєвий досвід. Все більш конструктивним і продуктивним стає діалог різних філософських напрямків. По суті, все життя людини загалом стає в філософському відношенні все більш яскравим і насиченим. І чим більше буде в світі творчості і новизни, тим більше буде філософія потрібна людям! Отже, філософія – це досить давнє і багатозаспектне явище духовної культури людства, вона по суті є її ядром, і тому вимагає до себе вдумливого і серйозного ставлення [4, с. 128].

Таким чином, роль філософії для людини виражається в наступних моментах. Вона:

- руйнує звичні стереотипи мислення;
- формує незалежне, нестандартне мислення;
- виховує увагу до деталей;
- служить теоретичною базою для розуміння орієнтації людини у світі;
- формує методичку пошуку відповідей на «вічні питання».

Крім того, слід підкреслити, що філософія відзеркалює не лише минуле й сучасне, але й моделює майбутнє, формуючи принципово нові положення, ідеї, світоглядні ідеали, цінності тощо. В галузі конкретно-історичного життя вона здійснює об'єднання різних форм людського надбання та досвіду. У час, коли інтереси та потреби людства вимагають масштабного і планетарного підходу до розв'язання світових проблем, філософія має об'єднати всі головні завдання і цінності, накопичені людською культурою. Це можливо лише на основі

інтегруючого та універсального мислення, на яке спроможна лише філософія. Отже, тому саме з цієї причини без філософії не обійтись людині, яка мислить, творить та несе відповідальність за майбутнє нашої планети та світу.

Висновки. Оскільки потреба самовизначитися в житті характерна для всіх людей, але не всі люди є філософами, то найпершою формою орієнтації людини в житті постає світогляд, що являє собою сукупність уявлень про місце людини у світі. Філософія – це теоретично розроблений світогляд, система загальних категорій, теоретичних поглядів на світ, місце в ньому людини, усвідомлення різних форм ставлення людини до світу, яке спирається на досягнення наук про природу і суспільство і володіє певною мірою логічного доказу [3, с. 52].

Філософія – це все наше життя. Вона пов'язана з різними сферами життя і діяльністю людини. Вона є тим допоміжним інструментом, який допомагає нам рухатися далі, розуміти скороплинність життя, розуміти себе та розбиратися у своїх почуттях, приймати зміни Всесвіту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вступ до філософії : навч.-метод. посіб з курсу «ФІЛОСОФІЯ» для студентів усіх спеціальностей і форм навчання. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2018. 186 с.
2. Клепко С. Ф. Філософія освіти в європейському контексті. Полтава: ПОППО, 2006. 328 с.
3. Патлайчук О.В., Кулічкова А.О. Філософські уявлення свободи людства. Філософські та культурологічні проблеми людства очима студентства: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. Миколаїв: НУК, 2020. С. 51-58.
4. Процько С.А. Значення та роль філософії в житті людини. Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. пр. Вип. 32-33. Харків: СТ НТМ «Новий курс», 2020. 251 с.
5. Саух П.Ю. С Філософія: навчальний посібник. Житомир: Видавництво Житомирського державного педагогічного університету, 2003. 254 с.

Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі

**ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ**
XII Всеукраїнської
науково-практичної
конференції

м. Луцьк
2023 р.

РОСІЙСЬКЕ ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ: ВПЛИВ НА ЕКОЛОГІЧНУ СИТУАЦІЮ НАШОЇ ДЕРЖАВИ

Марія Ганжа,

студентка 2 курсу спеціальності 101 Екологія відділення економіки та прикладної екології ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

Науковий керівник – Ірина Костів,

викладач сумісльних дисциплін

Актуальність теми. 24 лютого 2022 року росія засобами підрозділів збройних сил, важкого наземного озброєння, у тому числі дальнобійної артилерії, ракет, морських кораблів та військової авіації розпочала загарбницьку війну проти України на суші, морі та в повітряному просторі. Вторгнення вже призвело до значних жертв серед мирних мешканців та пошкодження природної спадщини України. Через брак точної інформації, навіть неможливо повністю оцінити вплив війни на навколишнє середовище. Є дві причини: збір цих даних небезпечний для експертів, оскільки військові дії тривають; не вся інформація може бути розкрита в тактичних цілях [1].

Кожна війна несе за собою надзвичайно великі загрози для навколишнього природного середовища та населення, але російське вторгнення призводить до катастрофічних наслідків [2]. Протягом перших кількох днів повномасштабного вторгнення російські війська рухалися в межах існуючої інфраструктури. Військові дії затягуються, тому росіяни змінюють тактику і готуються до тривалого протистояння. З цією метою вони утворювали бази та укріплення. Це означає, що вони заглиблюються в природні зони: займають ліси та заповідники. Під загрозою знищення знаходяться площі близько 2,9 млн га територій Смарагдової мережі [1].

Переміщення важкої техніки, будівництво укріплень і бойові дії можуть пошкодити ґрунтовий покрив. Це призводить до деградації рослинності та посилення вітрової та водної ерозії. Використовуючи деревину для прокладання інфраструктури, будівництва фортифікаційних споруд та обігріву, російські загарбники винищують українські ліси. Також у лісах є велика кількість здетонованих ракет і нерозірваних боєприпасів, які спричиняють утворення канцерогенного сміття. Це несе потенційну загрозу для людей та навколишнього природного середовища на кілька десятиліть вперед [4].

Візуалізація постраждалих природних територій, внаслідок військового вторгнення за даними ГО «Українська природоохоронна група»

У зоні активних бойових дій зараз атомні станції, морські порти, склади небезпечних відходів, промисловість, включно з хімічними та металообробними заводами. Зафіксовані пожежі на нафтобазах, АЭС, сміттєзвалищах, є факти пошкодження об'єктів тепло- та водопостачання. На Чорнобильській АЕС пошкоджено високовольтну лінію, яка має постачати туди електрику. Через відсутність електроенергії температура в басейнах витримки підвищується, що потенційно може призвести до викидів радіоактивних речовин у навколишнє середовище. Радіація могла бути перенесена вітром на інші регіони України, Білорусі, росії та Європи [2]. Окупанти здійснюють постійні ракетні обстріли нафтопродуктних сховищ. Вони обстріляли нафтобазу в Калинівці Київської області, підпаливши цистерни з паливом; на території одного з промислових підприємств Львова було пошкоджено паливні резервуари, що призвело до масштабної пожежі, яку змогли повністю ліквідувати лише вранці наступного дня. Обстріли нафтобаз, які призводять до масштабних пожеж утворюють токсичні забруднення атмосферного повітря, забруднення земельних та водних ресурсів шкідливими речовинами [4].

Ще на початку березня 2022 року Міндовкілля організувало збір інформації про екологічні злочини російських окупантів на території України. Тільки за забруднення земельних ресурсів ДЕІ озвучило 77 млн доларів збитку [2]. Обсяг остаточної шкоди, які загарбники заподіюють в нашій країні, зараз оцінити вкрай важко, бо вона зростає щоденно, але ці збитки будуть обраховуватись сотнями мільярдів доларів.

Для відновлення країни знадобиться багато природних ресурсів. Після війни ми будемо покинути плоди бойових дій – руйнування екосистем, забруднення ґрунтів, зменшення біорізноманіття, зростання кількості шкідників у лісах. Зараз є дуже важливою активність Міндовкілля, громадянського суспільства та екологічного комітету Верховної Ради, щоб усю шкоду докільпо було максимально зафіксовано та у подальшому компенсовано агресором. На майбутнє необхідно, щоб план відновлення України включав заходи з відновлення та збереження екосистем, а до планів із відбудови населених пунктів включалися природоорієнтовані рішення та заходи з адаптації до зміни клімату [3].

Література та джерела

1. Омельчук О., Салогурська С. Природа та війна: як військове вторгнення Росії впливає на довкілля України. URL: <https://ecovision.org.ua/pryroda-ta-vijna.html> (дата звернення: 04.04.2023).
2. Заславко Є. Місць війни. Злочини проти довкілля. URL: <https://www.spravda.com.ua/columns/2022/03/26/684714/> (дата звернення: 06.04.2023).
3. Як воєнне вторгнення Росії впливає на довкілля України. URL: <https://m.ua/ukr/ECOLOGYPriroda-tobna-vid-vijni.html> (дата звернення: 01.04.2023).
4. Ключові виклики для довкілля від російської агресії в Україні. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mzpr.gov.ua/news/39097.html> (дата звернення: 07.04.2023).

НАРОДНІ КАЗКИ ЯК ЗАСІБ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Діана Глушійчук,

студентка 2 курсу спеціальності 012 Дошкільна освіта відділення початкової та дошкільної освіти Луцького педагогічного фахового коледжу

Науковий керівник – Анна Калитяк,

викладач циклової комісії шкільної, дошкільної педагогіки, психології та методик

Актуальність теми. Моральне виховання є важливою складовою частиною більшості існуючих програм освіти дітей дошкільного віку. Відомо, що дошкільний вік – це період найбільш інтенсивного становлення моральних установок і почуттів, тому моральне виховання в цей період набуває особливої значимості. Одним із провідних засобів морального виховання дітей дошкільного віку є народна казка, яку здавна широко

НАУКА У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ *
(міжнародна наукова конференція)

*** Science in modern Ukraine**
International scientific conference

Місце проведення: Київ, Україна
16 квітня 2023

Venue: Kyiv, Ukraine
April 16, 2023

ПСИХОЛОГІЯ (PSYCHOLOGY)

УДК 159.947.5

Заяць Роман Володимирович

студент спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

відділення економіки та прикладної екології

Відокремлений структурний підрозділ

«Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

(Бережани, Україна)

Науковий керівник:

Костів Ірина Григорівна

спеціаліст II категорії,

викладач суспільних дисциплін циклової комісії гуманітарних дисциплін

Відокремлений структурний підрозділ

«Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

(Бережани, Україна)

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН МОТИВАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація: розкрито зміст та особливості феноменів «мотивація» та «мотив». З теоретичної точки зору представлено групи теорій мотивації.

Ключові слова: мотивація, мотив, потреба, людина, самореалізація, внутрішня мотивація.

Проблема мотивації поведінки і діяльності належить до проблем, інтерес до яких ніколи не згасне. Адже від мотивації залежить успіх будь-якої діяльності, саме вона виступає першою ланкою в структурі поведінки особистості (О.М. Леонтьєв). Нині в науці накопичено численний теоретичний і

експериментальний матеріал щодо психологічного феномену мотивації. Окремі аспекти, складники мотивації розглядаються з різних теоретичних позицій.

У психологічній літературі зустрічається чимало різних тлумачень поняття «мотивація». Одні з них пов'язані з історією дослідження цієї проблеми, інші – відображають відмінності у концептуальних підходах різних авторів чи наукових шкіл.

Поняття мотивації як у зарубіжній, так і у вітчизняній психології має свою історію. За кордоном розвиток теорій мотивації йшов у двох основних напрямках. У першому – мотиви і мотивація розглядалися як ситуативні інваріанти поведінки людини (М. Алексєєва, В. Моргун, С. Москвичов та ін.). Другий підхід пов'язаний із розумінням мотивів і мотивації як стійких диспозицій особистості, що регулюють її поведінку незалежно від ситуацій (В. Асєєв, І. Мєліхова та ін.). Звичайно, можна виділити і третій підхід, який поєднує дослідників, що так чи інакше намагалися знайти компроміс між цими двома окресленими полемсами (М. Матюкіна, Л. Фрідман та ін.) [2].

Термін «мотив» – походить від французького «motif», що у буквальному розумінні означає «спонукання». Мотиви є причинами особистісної поведінки, джерелом яких є потреби, і виступають рушійною силою будь-якої діяльності [3, с. 96]. Тому під мотивами розуміють усе, що спонукає людину до дії. Мотивація – це система мотивів, яка визначає конкретні форми діяльності або поведінки людини, вона необхідна для ефективного виконання прийнятих рішень і запланованих завдань [3, с. 97]. Однак, мотивація – це не тільки сукупність мотивів, оскільки велику роль тут відіграють й ситуативні фактори (вплив різних людей, специфіка діяльності й ситуації тощо). Таким чином, мотивація – це сукупність усіх факторів (як особистісних, так і ситуативних), які спонукають людину до активності (діяльності).

У сучасній психології термін «мотивація» використовують як визначення системи факторів, що детермінують поведінку (мета, потреби,

мотиви, наміри, прагнення та ін.); характеристику процесу, що стимулює й підтримує поведінкову активність на певному рівні.

Теорії мотивації активно стали розроблятися в ХХ столітті, хоча багато з мотивів, стимулів та потреб були відомі у стародавньому світі. Першопочаткові теорії мотивації склалися, виходячи з аналізу історичного досвіду поведінки людини і застосування простих стимулів спонукання: матеріального і морального заохочування, примусу.

Сьогодні фахівці виділяють наступні групи теорій мотивації [1, с. 41]:

- змістовні теорії (аналізують чинники, що спричиняють вплив на мотивацію, і сконцентровані значною мірою на виявленні потреб, що є у людини, визначенні їх пріоритетності та характеру впливу на мотивацію) (Ф. У. Тейлор, О. Маслоу, Ф. Герцберг, Д. МакКлелланд та ін.);
- процесуальні теорії (розглядають мотивацію, перш за все, як процес і акцентують увагу на когнітивних передумовах поведінки, що реалізуються в мотивації і діяльності) (В. Врум та ін.).

Мотивація – це внутрішнє бажання досягти певної мети або задоволення потреби. Вона може бути спонукана зовнішніми чинниками, такими як обіцянки нагород або покарань, але найбільш ефективна мотивація – це внутрішня, коли людина сама має бажання досягти успіху.

Мотивація працює через кілька механізмів. Спочатку людина визначає свої цілі, потім вона знаходить причини, чому ці цілі є важливими для неї. Це може бути своєрідне "чому" – потреба в досягненні, потреба відчуття визнання, або щось більш особисте, як задоволення потреби в самореалізації.

Потім людина розробляє план, як досягти своїх цілей. Важливо, щоб ці плани були конкретними, реалістичними та досяжними. І, нарешті, людина рухається до своєї мети, використовуючи внутрішні та зовнішні ресурси, щоб досягти успіху.

Мотивація може бути ключовим фактором у досягненні успіху в будь-якій галузі життя. Вона допомагає нам пройти через виклики та складнощі, і відчувати задоволення від нашої роботи та досягнень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дмитренко Г. А. Мотивация и оценка персонала : учебное пособие / Г. А. Дмитренко, Е. А. Шарпатова, Т. М. Максименко. К. : МАУП, 2002. 248 с.
2. Климчук О., «Психологічні детермінанти розвитку внутрішньої мотивації студентів у навчальній діяльності», автореф. дис. канд. наук: спец.: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, Україна, 2004, 20 с.
3. Психологічний словник / за ред. В. І. Войтка. Київ: Вища шк., 1982. 214 с.

Zaiats Roman Volodymyrovych

student of 076 Entrepreneurship, trade and exchange activity speciality
department of Economy and Applied Ecology

Separated Subdivision of National University of Life and Environmental Sciences of
Ukraine Berezhanь Professional College
(Berezhanь, Ukraine)

Scientific advisor:

Kostiv Iryna Hryhorivna

II category specialist

teacher of social studies of the humanities cyclic commission

Separated Subdivision of National University of Life and Environmental Sciences of
Ukraine Berezhanь Professional College
(Berezhanь, Ukraine)

THE PSYCHOLOGICAL PHENOMENON OF MOTIVATION: THEORETICAL ASPECT

Abstract: the content and features of the phenomena "motivation" and "motive" are revealed. Groups of motivation theories are presented from a theoretical point of view.

Keywords: motivation, motive, need, human, self-realization, internal motivation.